

RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETMENİ ÖZEL ALAN YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN PERFORMANSLARI

THE PERFORMANCE OF THE ART EDUCATION SENIOR CLASS STUDENTS
TOWARDS THE SUBJECT SPECIFIC COMPETENCIES OF VISUAL ARTS TEACHERS

Armağan KONAK¹

Öz

Nitel verilere dayalı bir durum çalışması olan araştırmada, Resim-İş Öğretmenliği 4. Sınıf öğrencilerinin, görsel sanatlar öğretmeni özel alan yeterliliklerine ilişkin performanslarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Sonuç olarak, öğretmen yeterlikleri performans göstergelerinde A3 düzeyinde görüşe sahip öğretmen adayının çok az olduğu, öğrencide yapıcı kişilik oluşturma konusunda öğretmen adaylarını çoğunun fikir sahibi olmadığı, araç gereç kullanımı, sanat eserini okuma ve anlama becerisi konusunda öğretmen adaylarını çoğunun fikrinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Yine, özgün görsel çalışma yaptırma konusunda öğretmen adaylarını fikirlerinin kısıtlı olduğu, bilişim teknolojilerini mesleki gelişim sağlama konusunda nasıl kullanacaklarına ilişkin fikir sahibi olmadıkları görülmektedir. Sonuçlara göre, öğretmen adaylarının performanslarını A3 düzeyine yükseltecek çalışmalar, performanslarının düşük olduğu yeterlik alanları üzerine araştırmalar, öğretmen adaylarının bilişim teknolojilerini mesleki gelişim sağlama konusunda nasıl kullanacakları üzerine araştırmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Görsel sanatlar öğretmeni, resim-iş eğitimi, özel alan yeterlilikleri, öğretmen yetiştirme.

Abstract

The study is a case study based on qualitative data, and the purpose of it is to investigate the performances of art education senior class students in specific-field competencies of visual arts teachers. In results, it was observed, that the number of the teacher candidates who had opinions at A3 level is very low, that the majority of the teacher candidates did not have any viewpoints on forming a constructive personality in students, it was revealed that the majority of the teacher candidates did not have any viewpoints on reading and comprehending a work of art and the use of tools. It was also observed that the viewpoints of the teacher candidates on making students do visual works were limited, the study group didn't have any ideas on how to use information technologies to ensure professional development. As a result it was recommended that, the studies may be conducted, to increase the performances of the teacher candidates to A3 level, on the fields where the performances of the teacher candidates are low, to ensure the professional development of the teacher candidates are conducted in the field of information technologies

Keywords: Visual arts teacher, art education, specific-field competencies, training teachers.

¹Yard.Doç.Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, akonak@mehmetakif.edu.tr

1.GİRİŞ

Günümüzde, geleceğin bireyi olan, çocuğun eğitim sürecinin; toplumsal ihtiyaçlar ve beklentiler çerçevesinde, olanaklar ve çocuğun gelişim çağı göz önünde bulundurularak oluşturulması gerektiği düşünülmektedir. Ancak, eğitim ortamı her yaştaki çocuk için aynı şekilde biçimlendirilemez, çünkü her çocuğun gereksinimleri ve hazırbulunuşluk düzeyleri birbirinden farklıdır. Eğitim süreçleri, çocuğun zihinsel gelişim ve davranış tipine göre şekillendirilmelidir (Wallon, 2002: 54-55). Bu nedenle, öğretim programları içinde, öğrenciyi merkeze alan bireyselleştirilmiş programların uygulamaya dökülmesi daha işlevsel olarak görülmektedir (Bru, 2006:109).

Bunun yanı sıra, eğitim-öğretim kurumlarında gerçekleştirilen tüm öğrenme ortamının anlamlı bir biçimde olması beklenmektedir. Burada bahsedilen ‘anlamlı’ kavramı, şüphesiz öğretmenin yeterlilikleri ile sağlanabilir. Bu da, öğretmenin yeni bilgileri, öğrencide hazırda var olan bilgilerin üzerine eklemesi; anlattığı her konunun öğrencilerin sahip olduğu kültürel yargı, değerler ve öğrencinin içinde bulunduğu sosyal çevrenin referans noktası alınarak yorumlanıp, muhakeme edildiğinin farkında olması ile olanaklı hale gelebilir.

Bu açıdan bakıldığında, yaratıcı fikirlere saygılı, entelektüel düzeyi yüksek, işbirlikli çalışmayı teşvik eden ve yenilikleri takip eden mesleki yeterliklere sahip etkin öğretmenlere gereksinim duyulmaktadır.

Stronge (2002: 62)’a göre, etkin öğretmen; gelişimin ve olumlu öğrenme ortamının gerekliliğinin farkında olan, zaman ve emeğini öğretmenliğe adanmasının gerektiği bilincinde olan kişidir.

Bilen (2006:52), öğretmenin sahip olması gereken özellikleri aşağıdaki şekilde açıklamaktadır.

1. Öğretmen okuma, yazma, dinleme, konuşma gibi temel becerileri geliştirmelidir.
2. Öğretmenler sağlıklı ve yapıcı bir disiplin anlayışı ile öğrencileriyle iletişim kurmalıdır.
3. Öğretmen sosyal değerleri iyi bilmeli, toplumun beklentilerini, katkılarını ve sorunlarını saptamalıdır.
4. Öğretmen planlı denemecilik yoluyla mesleğinde en iyiye ve en doğruya ulaşmaya çalışmalıdır.
5. İyi bir öğretmen öğrencilerinde gelecek kaygısının doğmasını önler.
6. Meslektaşları, öğrencileri, veliler ve yöneticilerle iyi bir iletişim kurmaya gayret sarf etmelidir.
7. Öğretmenin iletişimi kurma ve sürdürmesinde öğretim etkinliklerini öğrenciye ulaştırma aşaması öncelikli bir öneme sahiptir.
8. Öğretmen, okul ile ailenin işbirliği yapmalarına yardımcı olmalıdır.
9. Öğretmen çağdaş olmalıdır.

Öğretimde var olması beklenen bu gibi özellikler öğretmen yeterliklerini gerekli kılmıştır. Öğretmen yeterlikleri veya standartları genel olarak meslekî bilgi, meslekî uygulama ve öğrenme öğretme süreci gibi öğeleri içerdiği gözlenmektedir. Öğretmen yeterlikleri, üzerinde önemle durulması gereken konular arasındadır (Yavuz, Özkaral, Yıldız, 2015: 62).

Bu bağlamda, öğretmen yetiştirme ve öğretmenlik mesleği alanında araştırmaların yapıldığı ve bu araştırmaların “öğretmenlik mesleği standartları” ifadesi ile literatürde yer aldığı görülmüştür. Örneğin, Avustralya’da öğretmenlik mesleği standartları; meslekî bilgi, meslekî uygulama, meslekî bağlılık olarak üç temel gruba ayrılmış, toplam yedi standart belirlenmiştir (The Australian Institute for Teaching and School Leadership Limited, Australian Professional Standards for Teachers).

ABD’ nin New Jersey eyaletinde 2014 yılında öğretmenlik mesleği standartları yenilenmiş, standartlarda öncelikle öğrenme öğretme sürecinin dinamik olduğu vurgulanmış ve 21. yüzyıl becerileri ön plana çıkarılmıştır (Virginia Department of Education, Virginia Standards for the Professional Practice of Teachers, 2015).

Finlandiya’nın son yıllarda ortaya çıkan eğitim başarısı da, seçkin öğretmenlere bağlanmaktadır.

Türkiye’de de, mesleklerini etkili ve verimli bir şekilde yerine getirebilmeleri için sahip olmaları gereken bilgi, beceri ve davranışların tanımı açısından, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen, öğretmenlik mesleği özel alan yeterliklerinin çalışılması gerçekleştirilmiştir.

Bu bağlamda, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Spor Liseleri ve her türdeki Anadolu Liselerinin eğitim-öğretim hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesinin sağlanması için, bu eğitim kurumlarında görev alacak öğretmenlerde aranacak nitelikler ile bunların seçimi ve atanmalarına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Bu çerçevede yönetmeliği oluşturmak adına bir proje başlatılmıştır.

Öğretmen yeterliklerine ilişkin, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen proje 2006 yılında sonuçlandırılmış ve bir rapor ile hükme bağlanmıştır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda; öğretmenlik mesleğinin bir “ihtisas mesleği” olduğu, öğretmen adaylarında aranacak niteliklerin genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyondan oluştuğu ve bu alanlara ait niteliklerin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından saptanacağı hükme bağlanmıştır. Bu hüküm çerçevesinde “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri”, bilimsel araştırma yöntem ve süreçleri kullanılarak ilgili tüm paydaşların görüş ve önerileri alınarak, 6 ana yeterlik, 31 alt yeterlik ve 233 performans göstergesi olarak belirlenmiş ve 2590 Sayılı Tebliğler Dergisi’nde yayınlanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, Kasım 2006).

Yönetmelikte; öğretmenlerden, yeterli alan bilgisine sahip olması, bu bilgiyi öğrencilerine yeni program anlayışı doğrultusunda yapılandırmacı bir yaklaşımla aktarabilmesi, yönetme ve organize etme yanında öğrencileriyle iletişim kurabilmesi ve meslektaşları ile iş birliği yapma becerisine sahip olması, aileler başta olmak üzere ilgili tüm paydaşlarla etkin görüş alışverişinde bulunabilmesi beklenmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, Tebliğler Dergisi, Kasım 2006: 1492).

Yönetmelikte yer alan, Türkçe ve İngilizce Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri 5 Haziran 2008, diğer alanlara ilişkin özel alan yeterlikleri ise 25 Temmuz 2008 tarihli Bakan onayıyla yürürlüğe girmiştir.

Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri; kişisel ve meslekî değerler - meslekî gelişim, öğrenciyi tanıma, öğrenme ve öğretme süreci, öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme, okul-aile ve toplum ilişkileri ve program ve içerik bilgisi, olmak üzere 6 ana yeterlik alanı, bu yeterliklere ilişkin 39 alt yeterlik ve 244 performans göstergesi şeklinde belirlenmiştir.

Aynı raporda öğretmen branşlarına ait performans göstergeleri, yani; yeterliklerin gerçekleşip gerçekleşmediğinin delili olabilecek ölçülebilir davranışlar, A1, A2 ve A3 olmak üzere 3 düzeyde belirlenmiştir.

Bu çerçevede, resim-iş öğretmen adaylarının, Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen, öğretmenlik mesleği özel alan yeterliklerine ilişkin olarak kendilerini ne kadar yeterli gördüklerine ilişkin performans göstergelerinin ortaya koyulması çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

2. YÖNTEM

2.1.Araştırma Modeli

Bu araştırmada, nitel verilere dayalı bir durum çalışmasıdır.

Bu araştırmada, Resim-İş öğretmen adaylarının, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda hükme bağlanmış olan görsel sanatlar öğretmeni özel alan yeterliklerine ilişkin görüşlerine başvurulmuştur. Bu doğrultuda, veri toplama aracı olarak yapılandırılmış görüşme yöntemine başvurulmuştur. Veriler, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında, Batı Akdeniz Bölgesi'nde yer alan bir Eğitim Fakültesinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği, 4. Sınıfta yer alan toplam 15 öğretmen adayının cevapları doğrultusunda elde edilmiştir.

2.2.Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, 2015-2016 eğitim öğretim yılında Batı Akdeniz Bölgesi'nde yer alan bir Eğitim Fakültesinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği 4. Sınıf öğrencileri arasından tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 15 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

2.3.Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amacı doğrultusunda, veri toplama aracı olarak, görsel sanatlar öğretmeni özel alan yeterliklerine ilişkin sorulardan oluşan, yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular; öğrenme öğretme sürecini planlama ve düzenleme, görsel sanatlar alanında iletişim kurabilme, tasarım, uygulama ve görsel okur-yazarlık becerilerini geliştirme, öğrenme öğretme sürecini izleme ve değerlendirme, görsel sanatların birey, toplum yaşamına etkileri ve okul-aile işbirliği, mesleki gelişimi sağlamaya yönelik olarak oluşturulan 27 sorudan oluşmaktadır.

2.4.Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama aracının geçerliliği konusunda, araştırma konusu genel bilgiye sahip ve nitel araştırma teknikleri konusunda uzmanlaşmış kişilerden, yapılan araştırmayı çeşitli boyutları ile incelemesinin istenmesi geçerlilik konusunda alınabilecek önlemlerden biri (Yıldırım, Şimşek, 2008) olarak kabul edilmiş ve uzman görüşüne sunulup gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Araştırmacı tarafından oluşturulan görüşme formu, 4. Sınıf devam eden toplam 15 öğretmen adayına uygulanmıştır. Görüşme süresince öğretmen adayı görüşleri, izin alınarak, ses kayıt cihazı yardımı ile kayıt altına alınmıştır. Öğretmen adayları ile yapılan görüşmeler ortalama 30 dakika sürmüştür. Elde edilen veriler, nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz kullanılarak çözümlenmiştir.

3. BULGULAR

Betimsel analiz sonucunda, elde edilen veriler, özel alan yeterlikleri içinde, 6 başlık altında toplam 27 tema altında toplanmıştır. Araştırmada, öğretmen adayları ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen başlıklar;

1. Öğrenme öğretme sürecini planlama ve düzenleme,

2. Görsel sanatlar alanında iletişim kurabilmeye,
3. Tasarım, uygulama ve görsel okur-yazarlık becerilerini geliştirmeye,
4. Öğrenme öğretme sürecini izleme ve değerlendirmeye,
5. Görsel sanatların birey, toplum yaşamına etkileri ve okul-aile işbirliğine,
6. Mesleki gelişimi sağlamaya ilişkin görüşler olarak belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarını bu görüşlerinin, betimsel analizleri yapılmış ve A1, A2 ve A3 olmak üzere 3 düzeyde performans göstergelerinin frekans dağılımları oluşturulmuştur.

Araştırmadan elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan performans düzeyine ilişkin frekans dağılım sonuçları aşağıda yer alan tablolarda aktarılmıştır.

Araştırma grubunun, öğrenme öğretme sürecini planlama ve düzenlemeye yönelik performans düzeyine ilişkin frekans dağılımları aşağıda yer alan Tablo 1.'de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrenme Öğretme Sürecini Planlama ve Düzenleme Alanı Performans Düzeyi

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
1. Öğrenme ve öğretme sürecine uygun planlama yapabilme.	A1 Düzeyi Öğretim programı doğrultusunda hazırlanan mevcut etkinliklerle öğrenme öğretme sürecini planlar. Öğrencilerin görsel sanat ve görsel sanat çalışmalarına ilgilerini uyandırmaya yönelik planlama yapar.	3
	A2 Düzeyi Öğrenme öğretme sürecini, görsel sanatlar programı doğrultusunda öğrencilerin sanatsal gelişim düzeylerini, resimsel gelişim düzeylerini ve öğrenme stillerini dikkate alarak planlar. Öğrencilerin görsel sanat ve görsel sanat çalışmalarına ilgilerini geliştirmeye yönelik planlama yapar.	6
	A3 Düzeyi Öğrenme öğretme sürecini, öğretim programı doğrultusunda, öğrencilerin tamamının sanatsal gelişim düzeylerine, resimsel gelişim düzeylerine ve öğrenme stillerine uygun olarak planlar. Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun farklı sanat türleri ve sanatçıları tanımalarına yönelik projeler planlar.	3
	Fikir Beyan Etmeyen	3
	Toplam	15

Tablo 1. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
2. Öğrenme öğretme sürecine uygun öğrenme ortamları düzenleyebilme.	A1 Düzeyi Öğrenme ortamında, öğretim stratejilerine uygun fiziksel düzenlemeler yapar. Sınıfta demokratik ve hoşgörülü bir ortam oluşturur. Sanat ve tasarım yoluyla öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri özgün çalışmaları çeşitlendirecek ortamlar sağlar. İki ve üç boyutlu sanat ve tasarım çalışmalarının sergilenmesine yönelik uygun ortam sağlar.	14
	A2 Düzeyi İki ve üç boyutlu sanat ve tasarım çalışmalarında eğitim ortamlarını park, sergi, müze, sanat ve kültür merkezleri gibi ile zenginleştirir Öğrenci çalışmalarının sergilenebilmesi için ortamları çeşitlendirir.	1
	A3 Düzeyi Tüm öğrencilerin öğretmenle ve birbirleriyle öğrenme amaçlı etkileşimlerini geliştiren, yakın ve uzak çevredeki tarihi eser, anıt sanat eseri gibi zenginlikleri inceleme ve anlamaya yönelik çoklu öğrenme ortamları düzenler. Öğrencilerin çalışmalarını sanat galerilerinde sergilemelerine yönelik koşullar oluşturur.	0
		Fikir Beyan Etmeyen
	Toplam	15
3. Öğrenme öğretme sürecine uygun materyal ve kaynaklar kullanabilme.	A1 Düzeyi Sanat ve tasarım çalışmalarında çeşitli materyallerden ve kaynaklardan yararlanmanın önemini bilir. Sanat ve tasarım çalışmaları ile ilgili araç-gereç yöntem ve teknikleri öğrencilerle birlikte seçer. Öğrenme öğretme sürecinde, içeriğe öğrencilerin resimsel gelişimine ve seviyesine uygun mevcut materyalleri kullanılır. Sanat ve tasarım çalışmalarına uygun araç-gereç yöntem ve tekniğin temel kavramlarını ilkelerini ve teknik özelliklerini bilir Uygulayama yönelik gerekli sağlık ve güvenlik önlemlerini alır.	6

Tablo 1. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
	<p>A2 Düzeyi Mevcut yazılı, görsel ve işitsel materyalleri içeriğe, öğrencilerin resimsel gelişimine ve düzeyine uygun olarak geliştirir. Öğrenme öğretme sürecinde öğrencileri çeşitli materyalleri ve kaynakları kullanmayan yönlendirir Sanat ve tasarım çalışmalarının özelliklerine uygun olarak artık doğal ya da yapay malzemeler ile araç ve gereçleri farklılaştırır Öğrenme öğretme sürecinde uygulamaya yönelik gerekli sağlık ve güvenlik önlemlerini öğrencilerin anlamasını sağlar.</p>	3
	<p>A3 Düzeyi Öğrenme öğretme sürecinde kullandığı materyalleri kullanışlılığı güncelliği etkililiği gibi açılardan değerlendirerek zenginleştirir ve ya özgün materyaller hazırlar Aynı konunun farklı teknik malzeme ve anlatım biçimleriyle ifade edebileceği uygun kaynak ve materyalleri geliştirme konusunda bilgi ve deneyimlerini meslektaşları ile paylaşır. Öğrenciyi yeni teknikler kullanmaya yönlendirecek yaklaşımlar tasarlar ve her türlü materyalin hazırlanmasında rehberlik eder.</p>	3
	Fikir Beyan Etmeyen	3
	Toplam	15
4.Görsel sanatlar öğrenme öğretme sürecindeki teknolojik kaynakları kullanabilme.	<p>A1 Düzeyi Öğrenme öğretme sürecinin daha etkin gerçekleşmesi için teknolojik kaynaklardan yararlanmanın önemini bilir. Görsel sanatlar öğretme öğrenme sürecinde bilgiye erişimde kullanabileceği internet sitelerini ve programları tanır. Bilişim teknolojilerinin kullanımının birey ve toplum açısından önemi hakkında görüşlerini çevresi ile paylaşır.</p>	0
	<p>A2 Düzeyi Öğrenme öğretme sürecini desteklemek amacı ile program, internet siteleri gibi teknolojik kaynakları değerlendirerek sistematik bir şekilde kullanır. Mevcut olanaklar doğrultusunda öğrencilerin teknolojik kaynaklardan yararlanabilmeleri için uygun ortam hazırlayarak bu kaynaklardan eşit olarak yararlanabilmelerini sağlar. Araştırma, bilgiye erişme ve bilgiyi paylaşma amacı ile ara motorlarını, internet sitelerini, portallarını ve veri tabanlarını kullanabilir.</p>	11

Tablo 1. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
	A3 Düzeyi Öğrencilerin öğrenme öğretme sürecinde ihtiyaç duydukları teknolojik kaynakları sürecin amacına uygun etkin kullanmalarını sağlar. Bilişim teknoloji araçlarını öğrenci ile, meslektaşları ile, yöneticiler ile, aileler ile, uzmanlar ile etkili iletişim ve işbirliği için kullanır.	0
	Fikir Beyan Etmeyen	4
	Toplam	15

Yukarıdaki tabloya göre, araştırma grubunun, öğrenme öğretme sürecini planlama ve düzenleme alanı performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

Öğrenme öğretme sürecini planlama teması altında; 3 kişi A1, 6 kişi A2, 3 kişi ise A3 düzeyindeyken 3 kişinin fikir sahibi olmadığı,

Öğrenme öğretme sürecini düzenleme teması altında; 14 kişi A1, 1 kişi A2 düzeyindeyken A3 düzeyinde öğretmen adayının bulunmadığı,

Materyal ve kaynak kullanımı teması altında; 6 kişi A1, 3 kişi A2, 3 kişi A3 düzeyindeyken 3 kişinin ise fikir sahibi olmadığı,

Teknolojik kaynaklar kullanımı teması altında; 11 kişi A2 düzeyindeyken 4 kişi fikir sahibi olmadığı ve A1 ve A3 düzeyinde öğretmen adayının bulunmadığı tespit edilmiştir.

Araştırma grubunun, görsel sanatlar alanında iletişim kurabilme alanına yönelik performans düzeyine ilişkin frekans dağılımları aşağıda yer alan Tablo 2.'de sunulmuştur.

Tablo 2. Görsel Sanatlar Alanında İletişim Kurabilme Alanı Performans Düzeyi

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
1. Öğrencilerin sanat tasarım çalışmalarında, duygusal gelişimlerini gözeterek kendine güven duygularını ve yaratıcılıklarını zedelemeyecek yönde iletişim kurabilmelerini sağlayabilme.	A1 Düzeyi Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarını uygularken kendilerine olan güven duygularının zedelemeden iletişim kurmalarının duygusal gelişimine katkısını bilir. Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarını değerlendirirken kendine güven duygularını zedelemeyecek yönde iletişim kurar.	5
	A2 Düzeyi Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarında birbirleri ile olan iletişimlerinde duygusal gelişimlerine zarar vermeden yaratıcılıklarını kullanarak kendilerini ifade edebilecekleri saygı, sevgi ve hoşgörü ortamı oluşturur.	6

Tablo 2. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
	A3 Düzeyi Görsel sanatların öğrencilerin duygusal gelişimlerine, özgüvenlerine ve yaratıcılıklarına katkısı hakkında aileleri bilgilendirerek işbirliği yapar.	1
	Fikir Beyan Etmeyen	3
	Toplam	15
2. Öğrencilerin öğrenme öğretme sürecinde birbirleri ile olan etkileşimini geliştirmek için empati kurabilmelerini sağlayabilme.	A1 Düzeyi Etkili iletişimde empati kurmanın önemini bilir.	2
	A2 Düzeyi Öğrenme öğretme sürecinde farklı yöntemler geliştirerek öğrencilerin empati kurmanın önemini farkına varmalarını sağlar.	9
	A3 Düzeyi Öğrencilerin, öğrenme öğretme sürecinde geliştirdikleri empatiyi yaşantılarına aktarabilmelerinde meslektaşları ve aileler ile işbirliği yapar. Öğrencilerin çalışmalarını sanat galerilerinde sergilemelerine yönelik koşullar oluşturur.	3
	Fikir Beyan Etmeyen	1
	Toplam	15
3. Sanat eğitimi yolu ile öğrencilerde çatışma ortamından uzak yapıcı kişilik oluşturabilme.	A1 Düzeyi Öğrencilerde özveri-emek ile oluşturulan her görsel sanat çalışmasının değer taşıdığı fikrinin oluşmasını sağlar.	0
	A2 Düzeyi Öğrencilerin kendilerinin veya birbirlerinin çalışmalarını değerlendirirken yapıcı eleştirilerin teşvik edici rol taşıdığını fark etmelerini sağlar. Eleştirinin, sadece yermek olmadığının fark edilmesini sağlar.	4
	A3 Düzeyi Öğrencilerin çalışmalarını eleştirirken takındıkları yapıcı tutum ve özveriye saygının, bireyler arası her türlü iletişimde kullanabilecekleri bir davranışa dönüştürebilmelerini sağlar. Öğrencilerin, sanat yolu ile uzlaşmacı bir ortam oluşturabilmelerini sağlar.	2
	Fikir Beyan Etmeyen	9
	Toplam	15

Yukarıdaki tabloya göre, araştırma grubunun, görsel sanatlar alanında iletişim kurabilme alanı performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

İletişim becerisi teması altında; 5 kişi A1, 6 kişi A2, 1 kişi A3 düzeyindeyken 3 kişinin fikir belirtmediği,

Empati becerisi teması altında; 2 kişi A1, 9 kişi A2, 3 kişi A3 düzeyindeyken 1 kişinin fikrini belirtmediği,

Yapıcı kişilik teması altında; 4 kişi A2, 2 kişi A3 düzeyindeyken A1 düzeyinde öğretmen adayının olmadığı ve 9 kişinin fikir beyan etmediği görülmüştür.

Araştırma grubunun, tasarım, uygulama ve görsel okur-yazarlık becerilerini geliştirme alanına yönelik performans düzeyine ilişkin frekans dağılımları aşağıda yer alan Tablo 3.'te sunulmuştur.

Tablo 3. Tasarım, Uygulama ve Görsel Okur-Yazarlık Becerilerini Geliştirme Alanı Performans Düzeyi

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
1. Öğrencilerin tasarım becerilerini geliştirebilme.	A1 Düzeyi Öğrencilerin tasarım sürecinde görsel alanda problem çözme becerilerine geliştirmeye ve yaratıcılıklarını ortaya koymaya yönelik yönlendirmelerde bulunur.	0
	A2 Düzeyi Öğrencilerin tasarım sürecinde yaratıcılıklarını kullanarak seçme, ayıklama, birleştirme ve yeniden organize etme becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler düzenler Öğrencilerin yaşantılarında görsel alanda problem çözme becerilerini kullanabilme becerilerine rehberlik eder.	13
	A3 Düzeyi Öğrencilere görsel alanda problem çözme yeterliklerini farklı alanlarda kullanabilme becerisini kazandırır.	2
	Fikir Beyan Etmeyen	0
	Toplam	15
2. Öğrencilerin sanat tasarım çalışmalarında araç-gereçleri tekniğin özelliklerine göre kullanabilme becerilerini geliştirebilir.	A1 Düzeyi Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarında araç-gereçleri etkili kullanmanın önemini kavramalarını sağlar Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarında araç-gereçleri uygulanacak tekniği özelliklerine göre kullanmanın önemini kavramalarını sağlar.	2

Tablo 3. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
	A2 Düzeyi Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarında araç gereçleri etkili kullanmalarını sağlayacak çeşitli etkinlikler ve ortamlar düzenler. Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarında araç gereçleri uygulanacak tekniğin özelliklerine göre kullanabilecekleri etkinlikler ve ortamlar düzenler.	5
3. Öğrencilerin sanat eserlerini okuma ve anlama becerilerini geliştirebilme.	A1 Düzeyi Sanat eserlerine okuma ve anlama becerilerine geliştirmeye yönelik düzenlenecek etkinliklerde öğrencilerin ilgi ve beklentilerini dikkate alır.	1
	A2 Düzeyi Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarında araç gereçleri etkili kullanmalarını sağlayacak çeşitli etkinlikler ve ortamlar düzenler. Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarında araç gereçleri uygulanacak tekniğin özelliklerine göre kullanabilecekleri etkinlikler ve ortamlar düzenler.	6
	A3 Düzeyi Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarında araç gereçleri etkili kullanma becerilerini alışkanlık haline getirmelerini sağlar. Öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarında araç gereçleri, farklı teknikleri bir arada kullanabilecek düzeyde beceri geliştirebilmelerini sağlar.	0
	Fikir Beyan Etmeyen	8
	Toplam	15
4. Öğrencilerin görsel sembolleri okuma ve anlama becerilerini geliştirebilme.	A1 Düzeyi Öğrencilerin yakın ve uzak çevrelerinden yola çıkarak görsel sembolleri okuma ve anlama becerisinin önemini kavramalarını sağlar.	9
	A2 Düzeyi Öğrencilerin görsel sembolleri okuma ve anlama becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler düzenler.	4
	A3 Düzeyi Görsel sembolleri okuma ve anlamaya yönelik düzenlenecek etkinliklerde öğrencilerin semboller üretme, evrensel sembolleri yorumlama ve anlamlandırma becerilerini kullanmalarını sağlar.	0
	Fikir Beyan Etmeyen	2
	Toplam	15

Tablo 3. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
5. Öğrencilerin sanat eserlerini inceleme ve değerlendirme yoluyla özgün görsel çalışmalar yapabilme becerilerini geliştirebilme.	A1 Düzeyi Sanat eseri inceleme ve değerlendirme yolu ile özgün görsel çalışmalar yapabilme becerilerini geliştirmeye yönelik düzenlenecek etkinlikler ve eserleri belirlerken öğrencilerin resimsel gelişim düzeylerini dikkate alır.	5
	A2 Düzeyi İncelenen sanat eserinin konusu, estetik elemanları ve düzenlemelerinden yola çıkarak özgün kompozisyonlar yapma becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikleri çeşitlendirir.	4
	A3 Düzeyi Sanat eseri inceleme ve değerlendirme yolu ile özgün kompozisyonlar yapma becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim ortamlarını müze, anıt, sanat galerisi gibi okul içi okul dışı olarak çeşitlendirir.	1
	Fikir Beyan Etmeyen	5
	Toplam	15
6. Öğrenme öğretme sürecinde özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencileri dikkate alan uygulamalar yapabilme.	A1 Düzeyi Öğrenme ve öğretme sürecinde özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin görsel sanatlar alanındaki, hızını ve türünü belirlemek için ailelerle, özel eğitim öğretmeni ve ilgili uzmanlarla işbirliği yapar. Özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin resimsel gelişimlerini sağlamaya yönelik planlama yapar.	0
	A2 Düzeyi Öğrenme öğretme sürecindeki etkinlikleri, öğretim yöntem ve tekniklerini özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinimi olan öğrencilere göre uyarlar. Özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere yönelik görsel materyallerle desteklenmiş zengin öğretim ortamları oluşturur. Özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin öğretim sürecindeki becerilerini izleyerek kayıt altına alır.	7

Tablo 3. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
	A3 Düzeyi Öğrenme öğretme sürecindeki öğretim araç gereçlerini öğretim yöntem ve tekniklerini, etkinliklerini ve eğitim ortamını özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinimi olan öğrencilere göre uyarlamadaki bilgi ve deneyimlerini meslektaşları ile paylaşır Özel gereksinimli ve özle eğitime gereksinim duyan öğrencilerin gelişimleri doğrultusunda ailelerle özel eğitim öğretmeni ve ilgili uzmanlar ile sürekli işbirliği yaparak yeni öğrenme hedefleri belirler.	6
	Fikir Beyan Etmeyen	2
	Toplam	15
7. Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önem ile ilgili düşünce ve görüşlerini öğrenme öğretme sürecindeki uygulamalara yansıtabilme	A1 Düzeyi Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önem ile ilgili düşünce ve görüşlerine öğrenme öğretme süreci içerisinde yer verir.	3
	A2 Düzeyi Öğrencilerin, Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önem ile düşünce ve görüşlerini amaca uygun özgün görsel çalışmalar hazırlayarak sergilemelerini sağlar. Öğrencilerin, Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önem ile düşünce ve görüşlerini içselleştirmelerini sağlayacak etkinlikleri çeşitlendirir.	10
	A3 Düzeyi Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önem ile düşünce ve görüşlerini yansıtan özgün etkinliklerin doz enlenmesinde ailelerle, sivil toplum kuruluşları, çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar.	1
	Fikir Beyan Etmeyen	1
	Toplam	15

Tablo 3. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
8. Atatürk'ün sanat kültür ilişkileri ile ilgili düşünce ve görüşlerini öğrenme öğretme sürecindeki uygulamalara yansıtabilme.	A1 Düzeyi Atatürk'ün sanat kültür ilişkileri ile ilgili düşünce ve görüşlerine öğrenme öğretme süreci içerisinde yer verir.	6
	A2 Düzeyi Öğrencilerin, Atatürk'ün sanat kültür ilişkileri ile ilgili düşünce ve görüşlerini yansıtan amaca uygun özgün görsel çalışmalar hazırlayarak sergilemelerini sağlar. Öğrencilerin Atatürk'ün sanat kültür ilişkileri ile ilgili düşünce ve görüşlerini içselleştirmelerini sağlayacak etkinlikleri	3
	A3 Düzeyi Atatürk'ün sanat kültür ilişkileri ile ilgili düşünce ve görüşlerini yansıtan özgün etkinliklerin düzenlenmesinden ailelerle, sivil toplum kuruluşları, çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar.	0
	Fikir Beyan Etmeyen	6
	Toplam	15

Yukarıdaki tabloya göre, çalışma grubunun, tasarım, uygulama ve görsel okur-yazarlık becerilerini geliştirme alanı performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

Tasarım becerileri teması altında; 13 kişi A2, 2 kişi A3 düzeyindeyken A1 düzeyinde öğretmen adayı bulunmadığı,

Araç gereç kullanımı teması altında; 2 kişi A1, 5 kişi A2 düzeyindeyken A3 düzeyinden öğretmen adayı bulunmazken, 8 kişinin fikir beyan etmediği,

Sanat eserini okuma ve anlama becerisi teması altında; 1 kişi A1, 6 kişi A2 düzeyindeyken A3 düzeyinden öğretmen adayı bulunmazken, 8 kişinin fikir beyan etmediği,

Sembollerini okuma ve anlama teması altında; 9 kişi A1, 4 kişi A2 düzeyindeyken A3 düzeyinde öğretmen adayı bulunmadığı ve 2 kişi fikir belirtmediği,

Özgün görsel çalışma teması altında; 5 kişi A1, 4 kişi A2, 1 kişi A3 düzeyindeyken 5 kişinin fikir belirtmediği,

Özel gereksinimli çocuklar teması altında; 7 kişi A2, 6 kişi A3 düzeyindeyken 2 kişinin fikir belirtmediği ve A1 düzeyinde öğretmen adayının olmadığı,

Atatürk, sanat ve sanatçı teması altında; 3 kişi A1, 10 kişi A2, 1 kişi A3 düzeyindeyken 1 kişinin fikir sahibi olmadığı,

Atatürk, sanat, kültür ilişkileri teması altında; 6 kişi A1, 3 kişi A2 düzeyindeyken 6 kişinin fikrinin olmadığı ve A3 düzeyinde öğretmen adayının bulunmadığı tespit edilmiştir.

Araştırma grubunun, öğrenme öğretme sürecini izleme ve değerlendirme alanına yönelik performans düzeyine ilişkin frekans dağılımları aşağıda yer alan Tablo 4.'te sunulmuştur.

Tablo 4. Öğrenme Öğretme Sürecini İzleme ve Değerlendirme Alanı Performans Düzeyi

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
1. Görsel sanatlar öğrenme öğretme sürecindeki gelişimlerine ilişkin ölçme ve değerlendirme uygulamalarının amaçlarını belirleyebilme	A1 Düzeyi Öğrencilerin öğrenme öğretme sürecindeki gelişimlerini izlemek ve değerlendirmek amacıyla kullanacağı araç ve yöntemleri, Görsel Sanatlar programındaki kazanımlara göre düzenlenecek olan öğrenme öğretme süreci doğrultusunda değerlendirmeyi amaçlar.	0
	A2 Düzeyi Öğrencilerin öğrenme öğretme değerlendirmek amacıyla kullanacağı araç ve yöntemleri, öğrenme öğretme sürecinde kullandığı öğretim yöntem ve tekniklere uygun olarak hazırlar.	3
	A3 Düzeyi Öğrencilerin öğrenme öğretme değerlendirmek amacıyla kullanacağı araç ve yöntemleri, sanatsal gelişim düzeyleri, bireysel farklılıkları gözeterik yapılandırır veya çeşitlendirir.	8
	Fikir Beyan Etmeyen	4
	Toplam	15
2. Öğrencilerin sanat tasarım çalışmalarına yönelik düzenlenecek olan öğrenme etkinlikleri içindeki sanatsal gelişimini izleme ve değerlendirme.	A1 Düzeyi Öğrencilerin, sanatsal gelişim sürecini izlemek ve değerlendirmek için programdaki önerilmiş mevcut araçları kullanır.	0
	A2 Düzeyi Sanatsal gelişim sürecini izlemek ve değerlendirmek için çeşitli araçlar geliştirir.	10
	A3 Düzeyi Sanatsal gelişim sürecinde basamaklar altı ve üstü gelişim gösteren öğrencileri belirleyerek bireysel farklılıklarına göre gelişimlerini destekleyici çeşitli araçlar ve yöntemler geliştirir.	1
	Fikir Beyan Etmeyen	4
	Toplam	15

Tablo 4. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
3. Öğrencilerin öğrenme etkinliklerindeki sanatsal duyarlılığını ve kültürel gelişimini izleme ve değerlendirme.	A1 Düzeyi Öğrencilerin öğrenme etkinlikleri içerisindeki sanatsal duyarlılığını ve kültürel gelişimini bireysel farklılıkları gözetererek değerlendirir.	0
	A2 Düzeyi Öğrencilerin öğrenme öğretme süreci içerisindeki sanatsal duyarlılığı ve kültürel gelişimlerini belirlemeye yönelik çeşitli araçlar ve yöntemler kullanır.	9
	A3 Düzeyi Öğrencilerin öğrenme öğretme süreci içerisindeki sanatsal duyarlılığı ve kültürel gelişimlerini değerlendirmede kullanılan araç ve yöntemler konusunda öğrenci ve velileri bilgilendirerek, değerlendirme sürecinin amacı ve sonuçları hakkında onlara geri bildirim sağlar.	0
	Fikir Beyan Etmeyen	6
	Toplam	15

Araştırma grubunun, öğrenme öğretme sürecini izleme ve değerlendirme alanı performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

Ölçme değerlendirme teması altında; 3 kişi A2, 8 kişi A3 düzeyindeyken 4 kişi fikir sahibi olmadığı ve A1 düzeyinde öğretmen adayının bulunmadığı,

Etkinlik izleme-değerlendirme teması altında; 10 kişi A2, 1 kişi A3 düzeyindeyken 4 kişinin fikir belirtmediği,

Gelişim izleme- değerlendirme teması altında; 9 kişi A2 düzeyindeyken 6 kişisini fikir beyan etmediği ve A1 il A3 düzeyinde öğretmen adayının bulunmadığı görülmüştür.

Araştırma grubunun, görsel sanatların birey, toplum yaşamına etkileri ve okul, aile iş birliği alanına yönelik performans düzeyine ilişkin frekans dağılımları aşağıda yer alan Tablo 5.'te sunulmuştur.

Tablo 5. Görsel Sanatların Birey, Toplum Yaşamına Etkileri ve Okul, Aile İş Birliği Alanı Performans Düzeyi

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
1. Öğrencilerin tasarım becerilerinin geliştirilmesinde ailelerle işbirliği yapabilme.	A1 Düzeyi Öğrencilerin tasarım becerilerinin geliştirilmesinde aile katılımının ve desteğinin önemini bilir. Öğrencilerin tasarım becerilerinin geliştirilmesinde ailenin rolü ve önemi hakkında aileleri bilgilendirir.	2
	A2 Düzeyi Öğrencilerin öğrenme öğretme değerlendirmek amacıyla kullanacağı araç ve yöntemleri, öğrenme öğretme sürecinde kullandığı öğretim yöntem ve tekniklere uygun olarak hazırlar.	0

Tablo 5. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
	A3 Düzeyi Sınıf ve okul içi ve okul dışı etkinliklerinin düzenlenmesinde ailelerin öğretim sürecine katılımını sağlayarak, öğrencilerin becerilerinin gelişiminin izlenmesinde ailelerle sistematik olarak işbirliği yapar.	8
	Fikir Beyan Etmeyen	5
	Toplam	15
2. Öğrencilerin sanat ve sanatçının önemini kavramalarında ilgili kurum, kuruluş ve kişiler ile işbirliği yapabilme.	A1 Düzeyi Sanat ve sanatçının önemini vurgulayarak öğrencileri araştırmaya yönlendirir.	0
	A2 Düzeyi Çeşitli materyalleri kullanarak, öğrencilerin sanatın önemini anlamasına ve sanatçıyı tanımaya yönelik etkinlikler düzenler.	9
	A3 Düzeyi Öğrencilerin sanatı yaşantılarına katma süreçlerinde aile, yakın ve uzak çevredeki kurum kuruluş ve kişilerle işbirliği yaparak ortam oluşumunu sağlar.	2
	Fikir Beyan Etmeyen	4
	Toplam	15
3. Öğrencilerin ulusal bayram ve törenlerin anlam ve önemini farkına varmalarını ve aktif katılımlarını sağlayabilme.	A1 Düzeyi Öğrencilerin ulusal bayram ve törenlerin anlam ve önemini yansıtan sanat ve tasarım çalışmaları yapmalarını sağlar.	10
	A2 Düzeyi Ulusal bayram ve törenlerde öğrencilere ilgi ve yetenekleri doğrultusunda görev ve sorumluluklar verilir.	2
	A3 Düzeyi Ulusal bayram ve törenlerde çeşitli materyaller ve ortamları tüm öğrencilerle işbirliği içinde hazırlar. Okullar arası işbirliği yaparak öğrencilerin ulusal bayram ve törenlere aktif katılımını sağlar.	2
	Fikir Beyan Etmeyen	1
	Toplam	15
4. Ulusal bayram ve törenlerin anlam ve önemine yönelik organizasyon yapabilme.	A1 Düzeyi Tören yönetmeliği doğrultusunda bayram organizasyonlarında görev alır.	0
	A2 Düzeyi Ulusal bayramlar ve törenler için düzenlenen etkinliklerde görsel düzenlemeler ve sunularla katkıda bulunur. Ulusal bayram ve tören organizasyonlarında tüm öğretmenlerle işbirliği içinde çalışır.	14

Tablo 5. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
	A3 Düzeyi Ulusal bayram ve tören organizasyonlarında diğer okullarla işbirliği yapar.	0
	Fikir Beyan Etmeyen	1
	Toplam	15
5. Okulda sanat ve kültür ortamı oluşturmada görsel sanatlar ve çevre ilişkisinin kurulmasını sağlayabilme.	A1 Düzeyi Öğrencilerin ulusal bayram ve törenlerin anlam ve önemini yansıtan sanat ve tasarım çalışmaları yapmalarını sağlar.	0
	A2 Düzeyi Okulda sanat ve kültür ortamının oluşturulması ve toplumla iletişimin artırılmasında yakın çevresindeki ilgili kurum ve kuruluş ve kişilerle işbirliği yapar.	9
	A3 Düzeyi Öğrenci, aile ve öğretmenleri içeren sanat ve kültür ortamının oluşturulmasını sağlar. Ulusal, uluslar arası yarışma ve aktivitelere öğrenci katılımını, veli, okul iş birliğini sağlar.	2
	Fikir Beyan Etmeyen	4
	Toplam	15
6. Toplumsal liderlik yapabilme	A1 Düzeyi Okulun bulunduğu çevrenin kültürel mirasını ve evrensel sanat değerlerini bilir. Yöresel ve ulusal kültür mirasları ile evrensel sanat değerlerinin tanıtılmasının önemini bilir. Okulun bulunduğu çevrenin ekonomik, sosyal ve eğitim bakımından ihtiyaçlarını belirler.	10
	A2 Düzeyi Yöresel kültür miraslarının tanıtımını yapabilmek için yakın çevresindeki ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak, etkinlikler düzenler. Ulusal kültür mirasları ve evrensel sanat değerlerinin tanıtılmasına yönelik, öğrenme süreci içerisinde etkinlikler düzenler. Çevrenin ekonomik sosyal ve eğitim bakımlarından ihtiyaçlarını karşılamak için yakın çevresindeki kişiler, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak etkinlikler düzenler.	0

Tablo 5. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
	A3 Düzeyi Yöresel ve ulusal kültür mirasları ile evrensel sanat değerlerinin tanıtılmasında yakın çevresi ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak projeler geliştirir. Çevrenin ekonomik, sosyal ve eğitim bakımlarından ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik projeleri toplumla birlikte geliştirir.	3
	Fikir Beyan Etmeyen	2
	Toplam	15

Araştırma grubunun, görsel sanatların birey, toplum yaşamına etkileri ve okul-aile işbirliği performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

Aile işbirliği teması altında; 2 kişi A1, 8 kişi A3 düzeyindeyken 5 kişinin fikir belirtmediği ve A2 düzeyinde öğretmen adayının olmadığı,

Kurum, kuruluş, kişiler teması altında; 9 kişi A2, 2 kişi A3 düzeyindeyken 4 kişi fikir belirtmediği ve A1 düzeyinde öğretmen adayının olmadığı,

Ulusal bayram etkinliklerine katılım teması altında; 10 kişi A1, 2 kişi A2, 2 kişi A3 düzeyindeyken 1 kişinin fikir sahibi olmadığı,

Ulusal bayram organizasyonu teması altında; 14 kişinin A2 düzeyinde olduğu 1 kişinin fikir sahibi olmadığı, A1 ve A3 düzeyinde ise öğretmen adayının bulunmadığı,

Görsel sanatlar çevre ilişkisi teması altında, 9 kişi A2, 2 kişi A3 düzeyindeyken A1 düzeyinde öğretmen adayının olmadığı ve 4 kişiyi fikir beyan etmediği,

Toplumsal liderlik teması altında, 10 kişi A1, 3 kişi A3 düzeyindeyken A2 düzeyinde öğretmen adayı bulunmadığı ve 2 kişinin fikir beyan etmediği gözlenmiştir.

Araştırma grubunun, mesleki gelişimi sağlama alanına yönelik performans düzeyine ilişkin frekans dağılımları aşağıda yer alan Tablo 6.'da sunulmuştur.

Tablo 6. Mesleki Gelişimi Sağlama Alanı Performans Düzeyi

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
1.Mesleki yeterliklerini belirleyebilme.	A1 Düzeyi Sahip olduğu mesleki yeterliliklerini belirlemek için öz değerlendirme yapar. Mesleki yeterliliklerini belirlemeye yönelik uygulamalarını kayıt altına alır.	10
	A2 Düzeyi Öğretmenlik mesleği yeterlilikleri temelinde objektif biçimde öz değerlendirme yapar. Meslektaşlarının eleştirileri ve önerileri doğrultusunda mesleki gereksinimlerini belirler.	0
	A3 Düzeyi Mesleki yeterliliklerini belirlerken veli, öğrenci, meslektaş ve yönetici görüşlerinden yararlanır	3
	Fikir Beyan Etmeyen	2
	Toplam	15

Tablo 6. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
2. Görsel sanatlar öğretimine ilişkin kişisel ve mesleki gelişimini sağlayabilme.	A1 Düzeyi Görsel sanatlar öğretimini desteklemek amacıyla kültür, sanat ve öğretim süreci uygulamalarıyla ilgili çeşitli yayınları takip eder. Alanıyla ilgili sanatsal etkinliklerini izler. Bireysel mesleki gelişim planını oluşturur.	0
	A2 Düzeyi Araştırma, planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde teknolojiden yararlanır. Görsel sanatlar ile ilgili konferans, açık oturum, bilimsel toplantı ve seminer gibi etkinliklere dinleyici olarak katılır. Görsel sanatlar ile ilgili ulusal ve evrensel değişimleri ve gelişimleri takip eder.	8
	A3 Düzeyi Sanat alan veya alanlarında aldığı eğitim doğrultusunda etkinlikler düzenleyerek çevresi ile paylaşır. Konferans, açık oturum, bilimsel toplantı ve seminerlerde bildiri ile, posterle veya konuşmacı olarak yer alır. Görsel sanatlar ile ilgili kaynak ve dokümanları inceleyip derleyerek Görsel sanatlar eğitiminde kullanabileceği arşiv oluşturur. Alanı ile ilgili yaptığı uygulamaları sergiler. Alanı ile ilgili akademik düzeyde çalışmalar yapar. Görsel sanatlar ile ilgili ulusal ve evrensel değişimleri ve gelişimleri takip eder.	3
	Fikir Beyan Etmeyen	4
	Toplam	15
3. Bilişim teknolojilerinden mesleki gelişim ve iletişim için yararlanabilme.	A1 Düzeyi Araştırma, bilgiye erişme ve bilgiyi paylaşma amacıyla arama motorlarını, internet sitelerini-portallarını ve veri tabanlarını kullanabilir. Yazışma, ölçme değerlendirme, sunu ve problem çözme, veri toplama, bilgi yönetimi, iletişim ve karar verme gibi mesleki görevleri kolaylaştırmak için bilişim teknolojilerinden yararlanır.	2
	A2 Düzeyi Bilişim teknolojileri araçlarını öğrenciyle, meslektaşlarıyla, yöneticilerle, ailelerle, uzmanlarla etkili iletişim ve işbirliği için kullanır.	4

Tablo 6. Devam

Yeterlik	Performans Düzeyi	Frekans
	A3 Düzeyi Yaşam boyu öğrenme için gerekli olan teknoloji tabanlı fırsatları, mesleki gereksinimleri açısından değerlendirir ve kullanır. Bilişim teknolojilerinin kullanımını, birey ve toplum açısından önemi hakkında görüş ve deneyimlerini çevresi ile paylaşır.	1
	Fikir Beyan Etmeyen	8
	Toplam	15

Araştırma grubunun, mesleki gelişim sağlama performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

Mesleki yeterlilikler teması altında, 10 kişi A1, 3 kişi A3 düzeyindeyken 2 kişinin fikir belirtmediği ve A2 düzeyinde öğretmen adayının olmadığı,

Kişisel, mesleki gelişim teması altında, 8 kişi A2, 3 kişi A3 düzeyindeyken 4 kişi fikir belirtmediği ve A1 düzeyinde öğretmen adayının bulunmadığı,

Bilişim teknolojileri teması altında, 2 kişi A1, 4 kişi A2, 1 kişi A3 düzeyindeyken 8 kişinin fikir sahibi olmadığı görülmüştür.

4. SONUÇ

Araştırmada, aşağıda yer alan sonuçlara ulaşılmıştır.

- Araştırma grubunun, öğrenme öğretme sürecini planlama ve düzenleme alanı performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

Öğrenme öğretme sürecini planlama teması altında; çoğunluğun A2 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Yani; öğretmen adaylarının, öğrenme öğretme sürecini, görsel sanatlar programı doğrultusunda öğrencilerin sanatsal gelişim düzeylerini, resimsel gelişim düzeylerini ve öğrenme stillerini dikkate alan, ilgilerini geliştirmeye yönelik planlar yapabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Öğrenme öğretme sürecini düzenleme teması altında; çoğunluğun A1 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Yani; öğretmen adaylarının, öğrenme ortamında, öğretim stratejilerine uygun fiziksel düzenlemeler yapabileceği, sınıfta demokratik ve hoşgörülü bir ortam oluşturabileceği, sanat ve tasarım yoluyla öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri özgün çalışmaları çeşitlendirecek ortamlar sağlayabileceği ve iki ve üç boyutlu sanat ve tasarım çalışmalarının sergilenmesine yönelik uygun ortam sağlayabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Materyal ve kaynak kullanımı teması altında; çoğunluğun A1 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Yani; öğretmen adaylarının, sanat ve tasarım çalışmalarında çeşitli materyallerden ve kaynaklardan yararlanmanın önemini bildiği, sanat ve tasarım çalışmaları ile ilgili araç-gereç yöntem ve teknikleri öğrencilerle birlikte seçebileceği, öğrenme öğretme sürecinde, içeriğe öğrencilerin resimsel gelişimine ve seviyesine uygun mevcut materyalleri kullanabileceği sonucuna varılmıştır. Sanat ve tasarım çalışmalarına uygun araç-gereç yöntem ve tekniğin temel kavramlarını ilkelerini ve teknik özelliklerini bildiği, uygulamaya yönelik gerekli sağlık ve güvenlik önlemlerini alabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Teknolojik kaynaklar kullanımı teması altında; çoğunluğun A2 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Yani; öğretmen adaylarının, öğrenme öğretme sürecini desteklemek amacı ile program, internet siteleri gibi teknolojik kaynakları değerlendirerek sistematik bir şekilde kullanabileceği, mevcut olanaklar doğrultusunda öğrencilerin teknolojik kaynaklardan yararlanabilmeleri için uygun ortam hazırlayarak bu kaynaklardan eşit olarak yararlanabilmelerini sağlayabileceği tespit edilmiştir. Araştırma, bilgiye erişme ve bilgiyi paylaşma amacı ile ara motorlarını, internet sitelerini, portallarını ve veri tabanlarını kullanabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

- Araştırma grubunun, görsel sanatlar alanında iletişim kurabilme alanı performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

İletişim becerisi teması altında; çoğunluğun A2 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Yani; öğretmen adaylarının, öğrencilerin sanat ve tasarım çalışmalarında birbirleri ile olan iletişimlerinde duygusal gelişimlerine zarar vermeden yaratıcılıklarını kullanarak kendilerini ifade edebilecekleri saygı, sevgi ve hoşgörü ortamı oluşturabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Empati becerisi teması altında; çoğunluğun A2 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Yani; öğretmen adaylarının, öğrenme öğretme sürecinde farklı yöntemler geliştirerek öğrencilerin empati kurmanın önemini farkına varmalarını sağlayabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Yapıcı kişilik teması altında; öğretmen adaylarının çoğunun fikir beyan etmediği görüşü ortaya çıkmıştır.

- Araştırma grubunun, çalışma grubunun, tasarım, uygulama ve görsel okur-yazarlık becerilerini geliştirme alanı performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

Tasarım becerileri teması altında; çoğunluğun A2 düzeyinde olduğu görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, öğrencilerin tasarım sürecinde yaratıcılıklarını kullanarak seçme, ayıklama, birleştirme ve yeniden organize etme becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler düzenleyebileceği, öğrencilerin yaşantılarında görsel alanda problem çözme becerilerini kullanabilme becerilerine rehberlik edebileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Araç gereç kullanımı teması altında; öğretmen adaylarının çoğunun fikir beyan etmediği görüşü ortaya çıkmıştır.

Sanat eserini okuma ve anlama becerisi teması altında; öğretmen adaylarının çoğunun fikir beyan etmediği görüşü ortaya çıkmıştır.

Sembollerini okuma ve anlama teması altında; çoğunun A1 düzeyinde olduğu görülmektedir. Yani; öğretmen adaylarının, öğrencilerin yakın ve uzak çevrelerinden yola çıkarak görsel sembollerini okuma ve anlama becerisinin önemini kavramalarını sağlayabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Özgün görsel çalışma teması altında; 5 öğretmen adayın A1 düzeyindeyken, 5 öğretmen adayın fikir belirtmediği tespit edilmiştir. Yani; öğretmen adaylarının, sanat eseri inceleme ve değerlendirme yolu ile özgün görsel çalışmalar yapabilme becerilerini geliştirmeye yönelik düzenlenecek etkinlikler ve eserleri belirlerken öğrencilerin resimsel gelişim düzeylerini dikkate alabilecekleri sonucuna varılırken eşit sayıda öğretmen adayının bu konuda fikir beyan etmedikleri görüşü ortaya çıkmıştır.

Özel gereksinimli çocuklar teması altında; çoğunluğun A2 düzeyinde yer aldığı tespit edilmiştir. Yani; öğretmen adaylarının, öğrenme öğretme sürecindeki etkinlikleri, öğretim yöntem ve tekniklerini özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinimi olan öğrencilere göre

uyarlayabilecekleri, özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere yönelik görsel materyallerle desteklenmiş zengin öğretim ortamları oluşturabilecekleri ve özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin öğretim sürecindeki becerilerini izleyerek kayıt altına alabilecekleri görüşü ortaya çıkmıştır.

Atatürk, sanat ve sanatçı teması altında çoğunluğun A2 düzeyinde yer aldığı tespit edilmiştir. Yani; öğretmen adaylarının, öğrencilerin, Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önem ile düşünce ve görüşlerini amaca uygun özgün görsel çalışmalar hazırlayarak sergilemelerini sağlayabileceği, öğrencilerin, Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önem ile düşünce ve görüşlerini içselleştirmelerini sağlayacak etkinlikleri çeşitlendirebileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Atatürk, sanat, kültür ilişkileri teması altında; 6 öğretmen adayın A1 düzeyindeyken, 6 öğretmen adayın fikir belirtmediği tespit edilmiştir. Yani; öğretmen adaylarının, Atatürk'ün sanat kültür ilişkileri ile ilgili düşünce ve görüşlerine öğrenme öğretme süreci içerisinde yer verebilecekleri sonucuna varılırken eşit sayıda öğretmen adayının bu konuda fikir beyan etmedikleri görüşü ortaya çıkmıştır.

- Araştırma grubunun, öğrenme öğretme sürecini izleme ve değerlendirme alanı performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

Ölçme değerlendirme teması altında; çoğu öğretmen adayının A3 düzeyinde yer aldığı görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, öğrencilerin öğrenme öğretme değerlendirmek amacıyla kullanacağı araç ve yöntemleri, sanatsal gelişim düzeyleri, bireysel farklılıkları gözeterak yapılandırabileceği veya çeşitlendirebileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Etkinlik izleme-değerlendirme teması altında; çoğu öğretmen adayının A2 düzeyinde yer aldığı görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, sanatsal gelişim sürecini izlemek ve değerlendirmek için çeşitli araçlar geliştirebileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Gelişim izleme-değerlendirme teması altında; çoğu öğretmen adayının A2 düzeyinde yer aldığı görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, öğrencilerin öğrenme öğretme süreci içerisindeki sanatsal duyarlılığı ve kültürel gelişimlerini belirlemeye yönelik çeşitli araçlar ve yöntemler kullanabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

- Araştırma grubunun, görsel sanatların birey, toplum yaşamına etkileri ve okul-aile işbirliği performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

Aile işbirliği teması altında; çoğu öğretmen adayının A3 düzeyinde yer aldığı sonucuna varılmıştır. Yani; öğretmen adaylarının, sınıf ve okul içi ve okul dışı etkinliklerinin düzenlenmesinde ailelerin öğretim sürecine katılımını sağlayarak, öğrencilerin becerilerinin gelişiminin izlenmesinde ailelerle sistematik olarak işbirliği yapabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Kurum, kuruluş, kişiler teması altında; çoğu öğretmen adayının A2 düzeyinde yer aldığı görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, çeşitli materyalleri kullanarak, öğrencilerin sanatın önemini anlamasına ve sanatçıyı tanımaya yönelik etkinlikler düzenleyebileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Ulusal bayram etkinliklerine katılım teması altında; çoğu öğretmen adayının A1 düzeyinde yer aldığı görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, öğrencilerin ulusal bayram ve törenlerin anlam ve önemini yansıtan sanat ve tasarım çalışmaları yapmalarını sağlayabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Ulusal bayram organizasyonu teması altında; çoğu öğretmen adayının A2 düzeyinde yer aldığı görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, ulusal bayramlar ve törenler için

düzenlenen etkinliklerde görsel düzenlemeler ve sunularla katkıda bulunabileceği ve ulusal bayram ve tören organizasyonlarında tüm öğretmenlerle işbirliği içinde çalışabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Görsel sanatlar çevre ilişkisi teması altında, çoğu öğretmen adayının A2 düzeyinde yer aldığı görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, okulda sanat ve kültür ortamının oluşturulması ve toplumla iletişimin arttırılmasında yakın çevresindeki ilgili kurum ve kuruluş ve kişilerle işbirliği yapabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Toplumsal liderlik teması altında, çoğu öğretmen adayının A1 düzeyinde yer aldığı görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, okulun bulunduğu çevrenin kültürel mirasını ve evrensel sanat değerlerini bildiği, yöresel ve ulusal kültür mirasları ile evrensel sanat değerlerinin tanıtılmasının önemini bildiği ve okulun bulunduğu çevrenin ekonomik, sosyal ve eğitim bakımından ihtiyaçlarını belirleyebileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

- Araştırma grubunun, mesleki gelişim sağlama performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde;

Mesleki yeterlilikler teması altında, çoğu öğretmen adayının A1 düzeyinde yer aldığı görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, sahip olduğu mesleki yeterliliklerini belirlemek için öz değerlendirme yapabildiği ve mesleki yeterliliklerini belirlemeye yönelik uygulamalarını kayıt altına alabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Kişisel, mesleki gelişim teması altında, çoğu öğretmen adayının A2 düzeyinde yer aldığı görülmüştür. Yani; öğretmen adaylarının, araştırma, planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde teknolojiden yararlanabileceği, görsel sanatlar ile ilgili konferans, açık oturum, bilimsel toplantı ve seminer gibi etkinliklere dinleyici olarak katılabileceği ve görsel sanatlar ile ilgili ulusal ve evrensel değişimleri ve gelişimleri takip edebileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Bilişim teknolojileri teması altında, çoğu öğretmen adayını fikir sahibi olmadığı görüşü ortaya çıkmıştır.

5. ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen yukarıdaki sonuçlar çerçevesinde, aşağıdaki öneriler getirilebilir.

- Genel olarak görüşler değerlendirildiğinde, öğretmen yeterlikleri performans göstergelerinde en üst düzey olan A3 düzeyinde görüşe sahip öğretmen adayının çok az olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda, yeterlikler çerçevesinde, öğretmen adaylarının performanslarını yükseltecek çalışmalar yapılması önerilebilir.
- Araştırma grubunun, görsel sanatlar alanında iletişim kurabilme alanı performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde; yapıcı kişilik konusunda öğretmen adaylarını çoğunun fikir sahibi olmadığı görülmüştür. Bu durumun nedenleri ve nasıl geliştirilebileceği üzerine araştırmalar yapılması önerilebilir.
- Araştırma grubunun, çalışma grubunun, tasarım, uygulama ve görsel okur-yazarlık becerilerini geliştirme alanı performans düzeylerine ilişkin frekans dağılımları incelendiğinde; Araç gereç kullanımı konusunda öğretmen adaylarını çoğunun fikrinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde, sanat eserini okuma ve anlama becerisi konusunda da öğretmen adaylarının çoğu fikir sahibi değildir. Yine, özgün görsel çalışma yaptırmada öğretmen adaylarını sıkıntılar yaşadığı görülmektedir. Bu doğrultuda, görüşlere ilişkin olarak sonuçların nedenleri ve nasıl geliştirilebileceğine ilişkin araştırmalar yapılması önerilebilir.

- Araştırma grubunun, bilişim teknolojilerini mesleki gelişim sağlama konusunda nasıl kullanacaklarına ilişkin fikir sahibi olmadıkları görülmektedir. Bu alanda öğretmen adaylarının nasıl donatılabileceği üzerine araştırmalar yapılması önerilir.

KAYNAKÇA

- Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, Kasım 2006, *Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Spor Liseleri İle Her Türdeki Anadolu Liseleri Öğretmenlerinin Seçimi Ve Atamalarına Dair Yönetmelik*. Erişim tarihi: 14.11.2016
web: <http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/2590.pdf>
- Bilen, M. (2006), *Plandan Uygulamaya Öğretim*. Ankara. Anı Yayıncılık.
- Bru, M. (2006), *Les Méthodes en Pédagogie*. Paris. Presses Universitaires de France.
- Gökçe, O. (2006), *İçerik Analizi Kuramsal ve Pratik Bilgiler*. Ankara. Siyasal Kitabevi.
- Stronge, J.H. (2002), *Quality of Effective Teachers*. ASCD. Virginia.
- The Australian Institute for Teaching and School Leadership Limited, *Australian Professional Standards for Teachers*. Erişim tarihi: 16.11.2016, web: <http://www.aitsl.edu.au/australian-professional-standards-for-teachers/standards/list>.
- Virginia Department of Education, *Virginia Standards for the Professional Practice of Teachers*. Erişim Tarihi: 16.11.2016, http://doe.virginia.gov/teaching/performance_evaluation/guidelines_ups_eval_criteria_teachers.pdf.
- Wallon, H. (2002), *L'évolution Psychologique De L'enfant*. Paris:Armand Colin/Vuef.
- Yavuz, M., Özkaral, T., Yıldız, D., Uluslararası Raporlarda Öğretmen Yeterlikleri ve Öğretmen Eğitimi, *International Journal of Educational Studies, Volume 2, Number 2, October 2015*, Page 60-71.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara. Seçkin Yayıncılık.